

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Svenska Finlands folkting -nimisestä järjestöstä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan uudistettavaksi Svenska Finlands folkting -nimistä järjestöä ja sen valtionavustusta koskeva lainsäädäntö. Folktingetin asema ja tehtävät säilyisivät pääosin nykyisellään. Folktingetin järjestysmuodon perusteista säädettäisiin kuitenkin nykyistä laajemmin laissa. Folktingetin valti-

onavustusta koskevia säännöksiä muutettaisiin niin, että avustuksen määrästä päätettäisiin vuosittain valtion talousarvion yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2004 alusta.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Svenska Finlands folkting, jäljempänä Folktinget, on Suomen ruotsinkielistä väestöä edustava järjestö, jonka tehtävänä on edistää Suomen ruotsinkielisen väestön oikeuksien toteutumista ja toimia tämän väestön olojen kehittämiseksi. Folktinget muun muassa antaa eri viranomaisille lausuntoja Suomen ruotsinkielisen väestön asemaan vaikuttavista asioista sekä julkaisee kielellisiä oikeuksia koskevia selvityksiä ja esitteitä. Asennekasvatuksella ja tiedotuskampanjoilla Folktinget pyrkii edistämään myönteisiä asenteita maamme kaksikielisyttä kohtaan. Folktinget osallistuu Euroopan Unionissa vähemmistökielten yhteistyöelimen European Bureau for Lesser Used Languagesin (Eblul) toimintaan.

Folktinget perustettiin vuonna 1919. Pysyvänä organisaationa Folktinget on toiminut vuodesta 1941 lukien. Vuosina 1941—1974 toimintaan osallistuivat Ruotsalainen kansanpuolue, ruotsinkieliset sosialidemokraatit, ahvenanmaalaiset ja vuodesta 1946 lähtien kansandemokraatit. Vuonna 1977 tekivät Ruotsalainen kansanpuolue, Finlands Svens-

ka Arbetarförbund, Suomen Kansan Demokraattisen Liiton ruotsinkielinen osasto ja Åländsk samling sopimuksen puolueiden välisestä suomenruotsalaisesta yhteistyöstä. Sopimuksen seurauksena alkoi Folktingetin uudelleenrakentaminen ja järjestömuoto yksinkertaistui.

Lakisäätöisen aseman Folktinget sai vuoden 1986 alusta lukien, jolloin tuli voimaan edelleen muuttamattomana voimassa oleva laki Svenska Finlands folkting -nimisen järjestön valtionavusta (902/1985). Folktingetistä muodostettiin itsenäinen oikeushenkilö ja sille myönnettiin henkilöstökustannuksiin lakisäätöistä valtionapua. Vuonna 1989 allekirjoittivat edellä mainitut poliittiset järjestöt uuden sopimuksen puolueiden välisestä suomenruotsalaisesta yhteistyöstä. Sopimukseen ovat myöhemmin yhtyneet Kansallinen Kokoomus, Suomen Kristillisen liiton ruotsinkielinen järjestö sekä Keskustapuolue.

Voimassa olevassa laissa ei ole säännöksiä Folktingetin toiminnasta ja järjestysmuodosta lukuun ottamatta Folktingetin tehtävää ja oikeuskelpoisuutta. Lain esitöiden mukaan Folktinget on "niin sanottu sui generis - tyyppinen oikeushenkilö, jonka luonnetta yksityis- tai julkisoikeudellisena oikeusmuodostumana ei ole aihetta tarkemmin määrittel-

lä” (HE 169/1985 vp). Folktingetin toiminnasta ja järjestysmuodosta määrätään perussäännössä, jonka hyväksyy Folktinget ja vahvistaa opetusministeriö.

Sanalla Folktinget tarkoitetaan paitsi järjestöä kokonaisuudessaan myös sen ylintä päättävää elintä, joka koostuu 75 edustajasta. Folktingetin edustajien valintamenettelystä määrätään Folktingetin vaalijärjestyksessä. Edustajista 70 valitaan pääsääntöisesti epäsuoralla vaalilla kunnallisvaalien yhteydessä siten, että paikkojen jakautuminen eri puolueiden ja valitsijayhdistysten kesken määräytyy kunkin puolueen tai valitsijayhdistyksen ruotsinkielisten kunnallisvaaliehdokkaiden yhteenlaskettujen äänimäärien perusteella. Nykyisin Folktingetissä on edustajia seuraavista puolueista: Suomen Keskusta r.p., Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p., Kansallinen Kokoomus r.p., Vasemmistoliitto r.p., Vihreä liitto r.p., Ruotsalainen kansanpuolue r.p., ja Suomen Kristillisdemokraatit (KD) r.p.

Edustajista viisi valitaan Ahvenanmaan maakunnasta. Valinnan suorittavat Ahvenanmaan maakuntapäivien jäsenet erillisessä valintatilaisuudessa.

Folktingetin hallinnosta vastaa hallitus. Lisäksi Folktingetillä on toimisto, jonka päällikkönä toimii pääsihteeri (folktingssekreterare).

Nykyisen lain 3 §:n mukaan Folktinget saa lakisääteistä valtionapua säännöksessä tarkemmin eriteltyihin henkilöstökustannuksiinsa. Valtionapua maksetaan laissa lueteltujen tointen tai niitten tilalle valtion talousarviossa hyväksytyjen tointen palkkauksesta ja muista palvelussuhteen ehdoista aiheutuviin kustannuksiin sekä näiden perusteella määräytyviin työnantajamaksuihin. Säännöksen mukaan perustana on toimiehtosopimuksen mukainen palkkaus. Toimiehtosopimuksella tarkoitetaan säännöksessä yksityisten valtionapulaitosten toimiehtosopimuslain (238/1979) mukaista toimiehtosopimusta. Mainittu laki kumottiin lailla 1175/1993 ja erillisestä toimiehtosopimusjärjestelmästä luovuttiin valtionosuusjärjestelmän uudistuksen yhteydessä vuoden 1994 alusta lukien. Toimiehtosopimusjärjestelmän piiriin kuuluneiden yhteisöjen ja laitosten neuvottelu- ja sopimustoiminta siirtyi yleisen työolainsä-

dännön piiriin. Säännöstä on viime vuosina sovellettu niin, että valtionavun laskentaperusteena on käytetty aiempia toimiehtosopimusten mukaisia palkkoja lähinnä vastaavia valtion A-palkkaluokkia ottaen huomioon tulopoliittisissa kokonaisratkaisuisa sovitut korotukset.

Järjestölle voidaan lisäksi valtion talousarvion rajoissa myöntää valtionapua myös muita menoja varten. Vuoden 2003 talousarviossa Folktingetin valtionapuun on osoitettu 345 000 euroa, josta 80 000 euroa muihin kuin lakisääteiseen valtionapuun oikeuttaviin menoihin. Käytännössä Folktingetin valtionavun määrä on jo pitkään pysynyt kutakuinkin samana lukuun ottamatta palkkakehityksestä johtuvaa lakisääteisen valtionavun muutosta.

Folktingetin lakisääteiseen valtionapuun ei nykyisin sovelleta valtionavustuslakia (688/2001). Tämä perustuu valtionavustuslain 3 §:n 3 momentin 1 kohtaan, jonka mukaan valtionavustuksena ei pidetä tukea, korvausta tai muuta etuutta, jos oikeus sen saamiseen perustuu lakiin ja myönnettävän määrän määräytymisperuste säädetään yksityiskohtaisesti laissa. Folktingetin valtionavun myöntämistä koskevasta menettelystä säädetään Svenska Finlands folkting -nimisen järjestön valtionavusta annetussa laissa ja asetuksessa (1023/1985). Valtionavun myöntää ja sen käyttöä valvoo opetusministeriö. Valtionapu maksetaan ennakkona, ja mahdollinen loppuerä tai palautettava määrä määrätään jälkikäteen kustannuksista annettavan selvityksen perusteella.

1.2. Nykytilan arviointia

Folktingetin valtionapua koskevat säännökset ovat vanhentuneet. Yksityisten valtionapulaitosten toimiehtosopimusjärjestelmästä, johon valtionavun määräytyminen säännösten mukaan osaltaan perustuu, on luovuttu vuoden 1994 alusta lukien. Säännöksiä ei siten ole enää voitu soveltaa sanamuotonsa mukaisesti, mistä on aiheutunut tulkinnanvaraisuutta valtionavun määräytymisperusteisiin. Lisäksi Folktingetin valtionapujärjestelmää voidaan pitää siinä suhteessa epätarkoituksenmukaisena, että järjestelmässä ohjataan yksityiskohtaisesti valtionapu käytettäväksi tiettyjen nimettyjen tehtävien

henkilöstökustannuksiin. Nykyaikaisissa valtionosuus- ja valtionavustusjärjestelmissä on pyritty luopumaan tällaisesta yksityiskohtaisesta resurssien käytön ohjauksesta ja korostettu sen sijaan valtionosuuden tai -avustuksen saajan kokonaisvastuuta toiminnan tuloksellisuudesta ja taloudellisuudesta.

Folktingetin lakisääteistä valtionapua koskevat menettelysäännökset ovat valtionavustuslakia suppeammat ja poikkeavat monilta osin valtionavustuslaista. Valtionavun myöntämismenettely poikkeaa tästä johtuen perusteettomasti muista valtionavustuksista.

Folktingetin järjestysmuotoa koskevat säännökset puuttuvat nykyisestä laista lähes kokonaan.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on ajanmukaistaa Folktingetin valtionavustusta koskeva lainsäädäntö sekä täsmentää ja selkeyttää Folktingetin asemaa ja järjestysmuotoa koskevia säännöksiä.

Folktingetin tehtävänä olisi esityksen mukaan edistää Suomen ruotsinkielisen väestön oikeuksia ja toimia tämän väestön sivistyksellisten ja yhteiskunnallisten olojen kehittämiseksi sekä ruotsin kielen aseman edistämiseksi Suomessa. Esityksessä säädettäisiin jonkin verran nykyistä tarkemmin Folktingetin järjestysmuodon ja hallinnon perusteista, mutta Folktingetille jäisi edelleen varsin laaja autonomia päättää näistä kysymyksistä omista säännöissään.

Folktingetin valtionavustuksen määräämisperusteista ja avustuksen käytöstä ei enää säädettäisi yksityiskohtaisesti laissa. Valtion talousarviossa tulisi esityksen mukaan varata määräraha Folktingetille lain mukaan kuuluviin tehtäviin. Määrärahasta myönnettävään avustukseen sovellettaisiin valtionavustuslakia.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Vaikutukset eri kansalaisryhmien asemaan

Folktinget edistää toiminnallaan ruotsinkielisen väestön perustuslaissa turvattujen kie-

lellisten ja kulttuuristen oikeuksien toteutumisesta käytännössä. Folktingetin toiminnalla on siten myönteinen vaikutus näiden oikeuksien toteutumiseen. Esitys ei aiheuta merkittäviä muutoksia Folktingetin nykyiseen toimintaan.

3.2. Taloudelliset vaikutukset

Folktingetin valtionavustuksen määräästä päätettäisiin vuosittain valtion talousarvion yhteydessä. Esitys ei edellytä muutoksia valtionavustuksen nykyiseen määrään.

3.3. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Esityksellä ei ole välittömiä vaikutuksia Folktingetin henkilöstön asemaan. Koska Folktingetin valtionavustuksen määrä ei enää määräytyisi henkilöstökustannusten perusteella, Folktingetin toimia koskevia muutoksia ei enää tarvitsisi hyväksyä valtion talousarviossa, vaan Folktinget voisi itse päättää henkilöstörakenteestaan.

4. Asian valmistelu

Esitys perustuu opetusministeriön 6.11.2002 asettaman työryhmän ehdotukseen (opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2003:21). Työryhmä koostui opetusministeriön, valtiovarainministeriön sekä Svenska Finlands Folktingetin edustajista. Työryhmän mietinnöstä pyydettiin lausunnot oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, Svenska Finlands folktingiltä sekä kaikilta eduskuntapuolueilta. Lausunnonantajat suhtautuivat ehdotukseen pääosin myönteisesti. Oikeusministeriö suhtautui kuitenkin kielteisesti ehdotukseen Folktingetin valtionavustuksen myöntämisen ja käytön valvonnan siirtämisestä oikeusministeriölle. Eräät lausunnonantajat kiinnittivät huomiota valtionavustuksen nykyiseen määrään, jota ne pitivät Folktingetin tehtäviin nähden riittämättöminä. Lisäksi oikeusministeriö esitti työryhmän lakiehdotuksesta eräitä lähinnä lainsäädäntötekniisiä huomautuksia, jotka on py-

ritty ottamaan jatkovalmistelussa huomioon.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esitystä valmistellut työryhmä ehdotti, että Folktingetin valtionavustuksen myöntäminen ja käytön valvonta siirrettäisiin lain voimaantulon yhteydessä opetusministeriöltä oikeus-

ministeriölle. Oikeusministeriö totesi kuitenkin työryhmän mietinnöstä antamassaan lausunnossa, että se suhtautuu ehdotukseen kielteisesti. Kysymystä Folktingetin valtionavustusta koskevien asioiden mahdollisesta siirrostä oikeusministeriölle ei ole vielä ratkaistu. Siirto ei edellyttäisi muutoksia esitettyyn lainsäädäntöön, vaan ratkaisu voitaisiin tehdä valtion talousarviossa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. *Tehtävät.* Pykälässä säädettäisiin Folktingetin tehtävistä. Säännös vastaa pääosin Folktingetin nykyisiä tehtäviä. Folktingetin tehtävänä olisi edistää ruotsinkielisen väestön oikeuksia ja toimia tämän väestön sivistyksellisten ja yhteiskunnallisten olojen kehittämiseksi sekä ruotsin kielen aseman edistämiseksi Suomessa.

Keskeinen lähtökohta Folktingetin tehtävien kannalta on perustuslain 17 §:ssä säädetty oikeus omaan kieleen ja kulttuuriin. Lain mukaan suomi ja ruotsi ovat maamme kansalliskielinä keskenään tasa-arvoisessa asemassa, mutta käytännössä ruotsinkielisen väestön oikeuksien toteutumiseen on selkeästi pienempänä kieliryhmänä tarpeen kiinnittää erityistä huomiota.

Pykälän 2 momentin mukaan Folktingetin tulee toiminnassaan kiinnittää erityistä huomiota asian käsittelyä tuomioistuimessa tai viranomaisessa koskeviin kielellisiin oikeuksiin. Tältä osin perustuslain 17 §:ssä säädetty oikeudet turvataan kielilaisilla (148/1922), jonka korvaa vuoden 2004 alussa voimaan tuleva uusi kielilaki (423/2003).

Pykälän 3 momentti koskisi niitä toimintamuotoja, joita Folktinget tehtäviensä hoitamiseksi harjoittaa. Folktinget tekee esityksiä ja antaa lausuntoja viranomaisille ja muille tahoille tehtäviinsä liittyvissä asioissa sekä harjoittaa mm. kielellisiä oikeuksia koskevaa ja myönteisiä asenteita kaksikielisyyttä kohtaan edistävää tiedotus- ja valistustoimintaa. Monissa tapauksissa Folktinget harjoittaa toimintaansa yhteistyössä muiden tahojen kanssa.

2 §. *Oikeuskelpoisuus ja kotipaikka.* Pykälän 1 momentin mukaan Folktinget on nykyiseen tapaan itsenäinen oikeushenkilö, joka voi hankkia oikeuksia ja tehdä sitoumuksia sekä olla asianosaisena tuomioistuimessa ja muun viranomaisen luona.

Folktingetin organisaatio perustui alun perin toiminnassa mukana olevien puolueiden ja poliittisten järjestöjen sopimukseen. Toi-

mintaa ei kuitenkaan organisoitu yhdistyksen muotoon, vaan Folktinget toimi puolueiden ja järjestöjen epävirallisena yhteistyöelimenä, jolla ei ollut oikeushenkilön asemaa. Laksäateisen aseman ja oikeuskelpoisuuden Folktinget sai vuoden 1986 alusta lukien. Folktingetin oikeudellista asemaa ei tässä yhteydessä pidetty aiheellisena tarkemmin määrittellä.

Esityksellä ei muutettaisi Folktingetin nykyistä oikeudellista muotoa, joka ei suoraan vastaa mitään olemassa olevaa yhteistyötyypä. Folktingetin nykyistä organisaatorakennetta voidaan pitää jo vakiintuneena, eikä oikeudellisen muodon määrittelemättömyys ole käytännössä aiheuttanut ongelmia.

Organisaatiomuodoltaan Folktingetiä voidaan luonnehtia lähinnä ruotsinkielisen väestön edustuselimeksi. Folktinget ei kuitenkaan käytä julkista valtaa eikä sen tehtäviin sisälly julkisia hallintotehtäviä, vaan toimintamuodot ovat käytännössä samantyyppisiä kuin monilla yhdistyksillä.

Pykälän 2 momentissa todettaisiin Folktingetin kotipaikka, joka olisi nykyiseen tapaan Helsinki.

3 §. *Folktingetin kokoonpano ja toimikausi.* Folktingetiin kuuluisi nykyiseen tapaan 75 edustajaa. Edustajat valittaisiin neljäksi kalenterivuodeksi kerrallaan 4 §:ssä säädettyllä tavalla.

4 §. *Edustajien valinta.* Pykälässä säädettäisiin Folktingetin edustajien valintamenettelystä. Valintamenettely vastaisi pääosin nykyistä, Folktingetin säännöissä ja vaalijärjestyksessä määrättyä menettelyä. Tarkoituksena on, että valintamenettelyn yksityiskohtista määrättäisiin jatkossakin Folktingetin säännöissä.

Pääsääntöinen valintamenettely olisi edelleen kunnallisvaalien tulokseen perustuva valinta. Menettelyä on pidetty tarkoituksenmukaisena, koska valintatapa heijastaa suhteellisen laajasti koko ruotsinkielisen väestön poliittisia voimasuhteita ja sen vaatimat järjestelyt ovat varsin kevyet. Lähtökohtana on, että edustajanpaikkojen jakautuminen eri puolueiden ja valitsijayhdistysten kesken mää-

räytyy kunnallisvaalien tuloksen perusteella. Folktingetin nykyisen vaalijärjestyksen mukaan edustajanpaikat jakautuvat kunkin puolueen tai valitsijayhdistyksen ruotsinkielisten kunnallisvaaliehdokkaiden yhteenlaskettujen äänimäärien suhteessa. Ehdokkaat tulevat valituksi ehdokaslistan mukaisessa järjestyksessä.

Erityisestä syystä Folktingetin hallitus voisi kuitenkin päättää, että edustajat valitaan kunnallisvaaleista erillään järjestettävillä välittömällä vaaleilla. Äänioikeus vaaleissa olisi niillä kunnallisvaaleissa äänioikeutetuilla henkilöillä, joiden äidinkieleksi väestötietojärjestelmään on merkitty ruotsi. Kunnallisvaaleissa äänioikeus on jokaisella Suomen kansalaisella ja maassa vakinaisesti asuvalla ulkomaalaisella, joka on täyttänyt kahdesantosta vuotta.

Ahvenanmaan maakunnasta valittavien edustajien valinnan toimittaisivat kuitenkin 1 ja 2 momentissa säädetystä poiketen Ahvenanmaan maakuntapäivien jäsenet erillisessä valintatilaisuudessa.

5 §. *Folktingetin istunto.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Folktingetin kokountumisesta istuntoon. Varsinainen istunto tulisi pitää vuosittain toukokuun loppuun mennessä ja lisäksi voitaisiin tarvittaessa pitää ylimääräisiä istuntoja. Tarkemmin kokountumisesta ja istunnon koolle kutumisesta määrättäisiin säännöissä.

Pykälän 2 momentin mukaan päätökset tehtäisiin pääsääntöisesti annettujen äänen enemmistöllä. Äänen mennessä tasan ratkaisisi puheenjohtajan ääni, vaaleissa kuitenkin arpa. Sääntöjen muuttamista koskevaan päätökseen vaadittaisiin kahden kolmasosan enemmistö annetuista äänistä.

6 §. *Istunnossa päätettävät asiat.* Pykälässä on lueteltu ne asiat, joista ainakin olisi päätettävä Folktingetin istunnossa. Näitä olisivat sääntöjen muuttaminen, hallituksen tai sen jäsenen taikka tilintarkastajan valinta ja erottaminen sekä tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen. Muilta osin Folktinget voisi säännöissään määritellä, mitkä asiat edellyttävät istunnossa tehtävää päätöstä.

7 §. *Hallitus.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Folktingetin hallituksen kokoupanosta, toimikaudesta ja päätösvaltaisuudes-

ta. Säännös ei edellyttäisi muutoksia nykyiseen käytäntöön. Hallitukseen kuuluisi puheenjohtaja, kaksi varapuheenjohtajaa sekä vähintään viisi ja enintään viisitoista jäsentä sen mukaan kuin säännöissä tarkemmin määrätään. Lisäksi puheenjohtajalla, varapuheenjohtajilla ja jäsenillä olisi kullakin henkilökohtainen varajäsen. Hallituksen tai sen jäsenen valitsemisesta tai erottamisesta päätettäisiin 6 §:n 2 kohdan mukaan Folktingetin istunnossa. Hallitus valittaisiin kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Hallituksen päätösvaltaisuuden vaadittaisiin, että puheenjohtaja tai vähintään toinen varapuheenjohtajista ja vähintään puolet jäsenistä on läsnä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin hallituksen tehtävistä. Tehtävät vastaisivat yhdistyksen hallitukselle yhdistyslain (503/1989) 35 §:n mukaan kuuluvia tehtäviä.

Pykälän 4 momentissa olevan viittaussäännöksen mukaan hallituksen jäsenen esteellisyydestä ja vahingonkorvausvelvollisuudesta olisi voimassa, mitä yhdistyslaissa säädetään. Yhdistyslain 37 §:n mukaan hallituksen jäsen tai yhdistyksen toimihenkilö ei saa osallistua hänen ja yhdistyksen välistä sopimusta koskevan eikä muunkaan sellaisen asian käsittelyyn eikä ratkaisemiseen, jossa hänen yksityinen etunsa saattaa olla ristiriidassa yhdistyksen edun kanssa. Yhdistyslain 39 §:n mukaan hallituksen jäsenen vahingonkorvausvelvollisuus koskee toimessa tahallisesti tai tuottamuksesta yhdistykselle aiheutettuja vahinkoja sekä yhdistyslakia tai yhdistyksen sääntöjä rikkomalla yhdistyksen jäsenelle tai muulle aiheutettuja vahinkoja.

8 §. *Toimisto.* Pykälässä säädettäisiin Folktingetin toimistosta. Säännös ei aiheuta muutoksia nykyiseen käytäntöön. Toimiston henkilökunta toimii hallituksen apuna mm. päätösten valmistelussa, toimeenpanossa ja Folktingetin hallinnon järjestämisessä. Toimiston päällikkönä toimii pääsihteeri, ruotsiksi folktingssekreterare, ja lisäksi toimistossa on tarvittava määrä muuta henkilökuntaa.

9 §. *Nimenkirjoittajat.* Oikeus Folktingetin nimen kirjoittamiseen olisi hallituksen puheenjohtajalla, kummallakin varapuheenjohtajalla ja pääsihteerillä. Lisäksi hallitus voisi erikseen antaa nimenkirjoitusoikeuden mää-

räämälleen henkilölle.

10 §. *Kirjanpito ja tilintarkastus.* Pykälässä säädettäisiin Folktingetin kirjanpidosta ja tilintarkastuksesta. Folktinget olisi kirjanpitovelvollinen ja sen kirjanpitoon sovellettaisiin kirjanpitolakia (1336/1997) ja tilintarkastukseen tilintarkastuslakia (936/1994). Nykyisen käytännön mukaisesti Folktingetillä olisi kaksi tilintarkastajaa ja kaksi varatilintarkastajaa. Vähintään yhden tilintarkastajan ja yhden varatilintarkastajan tulisi olla KHT- tai HTM-tilintarkastajia. Folktingetin tilikausi olisi jatkossakin kalenterivuosi.

11 §. *Toiminnan rahoitus.* Pykälässä säädettäisiin Folktingetille myönnettävästä valtionavustuksesta. Nykyisestä järjestelmästä, jossa Folktinget saa lakisääteistä valtionapua tiettyihin laissa määriteltyihin henkilöstökustannuksiinsa, luovuttaisiin. Pykälän 1 momentin mukaan valtion talousarviossa tulisi vuosittain varata määräraha Folktingetille tämän lain mukaan kuuluviin tehtäviin. Säännöksessä ei määriteltäisi sitä, kuinka suuri määrärahan tulisi olla, vaan tästä päätettäisiin vuosittain valtion talousarvion valmistelun yhteydessä. Tämä mahdollistaisi nykyistä joustavamman harkinnan valtionavustuksen määrän suhteen.

Folktingetille myönnettävään valtionavustukseen sovellettaisiin jatkossa valtionavustuslakia. Tästä on selvyuden vuoksi otettu 2 momenttiin viittaussäännös. Valtionavustuslain soveltaminen merkitsisi sitä, että noudatettavat menettelytavat olisivat yhdenmukaisia verrattuna muihin valtionavustuksiin, eikä menettelytavoista olisi enää tarpeen säätää erikseen Folktingetiä koskevassa lainsäädännössä.

12 §. *Säännöt.* Folktingetin toiminnasta ja järjestysmuodosta määrätään nykyisin sen perussäännössä, jonka Folktinget hyväksyy ja opetusministeriö vahvistaa. Folktingetin vaalista määrätään vaalijärjestyksessä.

Esityksen mukaan Folktingetin perussäännön ja vaalijärjestyksen korvaavasta asiakir-

jasta käytettäisiin jatkossa nykyistä lyhyempää ja yksinkertaisempaa nimitystä säännöt. Esityksessä ehdotetaan luovuttavaksi sääntöjen alistamisesta viranomaisen vahvistettavaksi. Vahvistamisen menettelyä ei ole katsottu tarpeelliseksi, koska perussäännökset Folktingetin järjestysmuodosta ja hallinnosta olisivat jatkossa lain tasolla. Säännöistä päättäisi Folktingetin istunto. Sääntöjen muuttamista koskeva päätös edellyttäisi 4 §:n 3 momentin mukaan vähintään kahden kolmasosan enemmistöä annetuista äänistä.

13 §. *Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset.* Pykälän 1 momenttiin on otettu tavanomainen voimaantulosäännös.

Pykälän 2 momentin mukaan lailla kumotaan voimassa oleva Svenska Finlands folkting -nimisen järjestön valtionavusta annettu laki. Samalla kumoutuu Svenska Finlands folkting -nimisen järjestön valtionavusta annettu asetus, joka on annettu mainitun lain nojalla.

Vuoden 2003 ja sitä edeltävien vuosien valtionapuun, käytännössä lähinnä loppuerien määräämiseen tai liikaa maksetun määrän palauttamiseen, sovellettaisiin kuitenkin 3 momentin mukaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä Folktingetin valtionavusta.

Ennen kuin Folktinget on hyväksynyt itselleen ehdotetussa laissa tarkoitetut säännöt, noudatettaisiin pykälän 4 momentin mukaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olevaa perussääntöä, vaalijärjестystä, työjärjестyksiä ja johtosääntöjä.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Svenska Finlands folkting -nimisestä järjestöstä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tehtävät

Svenska Finlands folkting -nimisen järjestön, jäljempänä Folktinget, tehtävänä on edistää Suomen ruotsinkielisen väestön oikeuksia ja toimia tämän väestön sivistyksellisten ja yhteiskunnallisten olojen kehittämiseksi sekä ruotsin kielen aseman edistämiseksi Suomessa.

Folktingetin tulee toiminnassaan kiinnittää erityistä huomiota asian käsittelyä tuomioistuimissa ja muussa viranomaisessa koskeviin kielellisiin oikeuksiin.

Tehtäviensä hoitamiseksi Folktinget tekee esityksiä, antaa lausuntoja sekä harjoittaa tiedotus- ja valistustoimintaa.

2 §

Oikeuskelpoisuus ja kotipaikka

Folktinget voi hankkia oikeuksia ja tehdä sitoumuksia sekä olla asianosaisena tuomioistuimissa ja muun viranomaisen luona.

Folktingetin kotipaikka on Helsinki.

3 §

Folktingetin kokoonpano ja toimikausi

Folktingettiin kuuluu 75 edustajaa, jotka valitaan neljäksi kalenterivuodeksi kerrallaan.

4 §

Edustajien valinta

Edustajat valitaan kunnallisvaalien yhteydessä siten, että edustajanpaikkojen jakautuminen määräytyy ruotsinkielisten ehdokaiden kunnallisvaaleissa saamien äänien perusteella.

Folktingetin hallitus voi kuitenkin erityisestä syystä päättää, että edustajien valinta toimitetaan erikseen välittömällä vaaleilla. Vaaleissa on tällöin äänioikeus kunnallisvaalissa äänioikeutetulla, joka on ilmoittanut väestötietojärjestelmään äidinkielekseen ruotsin.

Ahvenanmaan maakunnasta valittavien edustajien ja heidän varaedustajiensa valinnan toimittavat kuitenkin Ahvenanmaan maakuntapäivien jäsenet.

5 §

Folktingetin istunto

Folktinget kokoontuu varsinaiseen istuntoon vuosittain toukokuun loppuun mennessä. Folktinget voi tarvittaessa kokoontua ylimääräiseen istuntoon.

Päätökset istunnossa tehdään annettujen äänen enemmistöllä. Äänen mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni, vaaleissa kuitenkin arpa. Sääntöjen muuttamista koskeva päätös on kuitenkin tehtävä vähintään kahden kolmasosan enemmistöllä annetuista äänistä.

6 §

Istunnossa päätettävät asiat

Istunnossa on päätettävä:

- 1) Folktingetin sääntöjen muuttamisesta;
- 2) hallituksen tai sen jäsenen taikka tilintarkastajan valitsemisesta tai erottamisesta;
- 3) tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä; sekä
- 4) muista asioista, jotka sääntöjen mukaan kuuluvat istunnolle.

7 §

Hallitus

Folktingetillä on hallitus, johon kuuluu puheenjohtaja, kaksi varapuheenjohtajaa sekä vähintään viisi ja enintään 15 jäsentä sekä heidän henkilökohtaiset varajäsenensä. Hallitus valitaan varsinaisessa istunnossa joka toinen vuosi. Hallituksen toimikausi päättyy hallituksen valinnasta seuraavan kerran päätävän istunnon päättyessä.

Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään puolet jäsenistä on läsnä.

Hallitus edustaa Folktingetiä. Hallituksen on huolellisesti hoidettava Folktingetin asioita lain sekä Folktingetin sääntöjen ja istunnon päätösten mukaisesti.

Hallituksen jäsenen esteellisyydestä ja vahingonkorvausvelvollisuudesta on voimassa, mitä yhdistyslaissa (503/1989) säädetään.

8 §

Toimisto

Päätösten valmistelua ja asioiden hoitamista varten Folktingetillä on toimisto.

Toimiston päällikkönä toimii pääsihteeri. Toimistossa on lisäksi tarvittava määrä muita henkilöstöä.

9 §

Nimenkirjoittajat

Oikeus Folktingetin nimen kirjoittamiseen on hallituksen puheenjohtajalla, varapuheen-

johtajilla, pääsihteerillä tai henkilöllä, jolla on siihen hallituksen erikseen antama oikeus.

10 §

Kirjanpito ja tilintarkastus

Folktinget on kirjanpito velvollinen ja sen kirjanpitoon sovelletaan kirjanpitolakia (1336/1997).

Folktingetillä tulee olla kaksi tilintarkastajaa ja kaksi varatilintarkastajaa. Vähintään yhden tilintarkastajan ja yhden varatilintarkastajan tulee olla Keskuskauppakamarin tai kauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia. Muilta osin tilintarkastukseen sovelletaan tilintarkastuslakia (936/1994).

Folktingetin tilikausi on kalenterivuosi.

11 §

Toiminnan rahoitus

Valtion talousarviossa on varattava määräraha Folktingetille tämän lain mukaan kuuluviin tehtäviin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettusta määrärahasta myönnettävään valtionavustukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).

12 §

Säännöt

Folktingetin järjestysmuodosta, hallinnosta ja vaaleista määrätään tarkemmin sen säännöissä, jotka hyväksyy Folktingetin istunto.

13 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Tällä lailla kumotaan Svenska Finlands folkting -nimisen järjestön valtionavusta 29 päivänä marraskuuta 1985 annettu laki (902/1985).

Vuoden 2003 ja sitä edeltävien vuosien valtionapuun sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita Folktingetin valtionapua koskevia säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä osin tämän lain voimaan tullessa voimassa sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin. Ennen tässä laissa tarkoitettujen sääntöjen hyväksymistä noudatetaan soveltuvin osin tämän lain voimaan tullessa voimassa olevaa perussääntöä, vaalijärjestystä, työjärjestyksiä ja johtosääntöjä.

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Opetusministeri *Tuula Haatainen*